CANADA.

THE SWEDISH WEEKLY.

ÅRG. X—NR 45 WINNIPEG, MAN., 6 NOVEMBER 1902. LÖP. NR 56

Nytt olycksfall.

Carl Olson, en svensk snickare faller från ställningen och slår ihjäl sig.

I torsdags kväll strax före kl. 6 inträffade ånyo ett sorgligt olycksfall vid ett bygge, hvarvid en landsman fick sätta till lifvet. 21-årige ynglingen Carl Olson, boende hos sina föräldrar, byggmästare C. Olson å 400 Henry street, samt anställd vid byggandet af St. Stephen kyrkan, råkade, under det han var sysselsätt uppe på ställningen, miste balansen, och störtade till marken från en höjd af 26 fot och slog nästan ögonblickligen ihjäl sig.

Den sorg, som detta hemska öde, brakte i föräldrahemmet, låter lättare tänka sig än beskrifvas. Den omkomne var känd som en stilla och skötsam yngling och var allmänt omtyckt. Han anlände hit för 10 år sedan tillsammans med sina föräldrar och var därför väl känd i hela den svenska kolonien här.

Likpredikan ägda rum i söndags eftermiddag från missionskyrkan, hvilken var till trängsel föld. Baptistpredikant Johnson officerade jämte missionsförsamlingens tillfälligе predikant, mr J. Jacobsen. Kyrkan var till trängsel fylld af åskådare, och ett långt tåg af vagnar följde den döde till Brooksidekyrkogården, där begrafningen ägde rum. Kistan var höljd af kransar, bland hvilka märktes en från föreningen "Norden", hvilken den döde hade tillhört, samt från ungdomsföreningarne i baptist och missionskyrkorna. Bland kamraterna vid bygget insamlades $44.00.

"HALLOWE'EN."

Natten till den 1 november brukar i många delar af landet vara en fasans natt, ty "Hallowe'en är oredans, barbariets och de vilda förstörelsekrafternas natt. I de mera råa och obildade samhällena begifver sig ungdomen ut på verkliga plundringståg, om något som kan kullkastas händelsevis skulle lemnas ostördt, så är det vanligen icke deras fel.

Men huru har denna fula och barbariska sed kommit till? Hvarför skall en viss natt hvarje år åsidosättas för ett så vanvettigt ändamål, och hvarför just denna natt?

Låtom oss undersöka ordet "Hallowe'en". Det består af två delar: "hallow" och "e en." "E'en" är en förkortning af "even" eller "evening", hvilket betyder afton. "Hallow" är blott en annan form af "holy" eller helig. "Hallowe'en" kunde således öfversättas med "heligafton".

"Men detta går ju rakt på tok", säger ni, "Hvad annat 'Hallowe'en' är, helig är den visst icke. Nej i denna riktning lär ni aldrig finna lösningen på vår gåta."

Vi medgifva att det ser så ut. Men sanningsforskaren, vare sig han går på djupet eller ytan, gör merendels den erfarenheten, att i början er sig allt i virrvarr, och det är först genom grundligare forskning, som han får ljus i saken. För att finna svar på vår fråga måste vi gå längre till baka.

Den katolska kyrkan — ty där måste vi börja — har i alla tider varit känd för sin helgonkärlek, en kärlek, som ofta urartat sig till bokstaflig dyrkan. Personer, som gjort sig kända för ovanlig gudsfruktan, förklarades för helgon, och för hvarje helgon åsidosattes en viss dag, på hvilken man särskildt borde tänka på denna person.

Det dröjde icke länge innan man fått ett helgon för hvarje dag på året, och ännu blef det flere. När skulle man dyrka dessa? Jo, man åsidosatte en viss dag, på hvilken man kunde egna särskild uppmärksamhet icke åt det eller det helgonet, utan åt alla tillsammans. Denna dag blef känd såsom "alla helgons dag", eller "allhelgonadag" och firades merendels den 1 november.

På denna dag regerade helgonen icke blott på jorden, utan äfven i andevärlden, så att de onda andarna fingo helt beskedligt veta hut och hålla sig i stillhet. Detta var naturligtvis ytterst pröfvande för vilda varelser, hvars enda uppgift var att ställa till oreda och elände. För att emellertid icke helt gå miste om hvad de under denna för dem så tråkiga dag förnekades, så togo de sig för att natten förut lefva dubbelt så vildt som de annars plägade. På detta sätt kunde de, som man säger på engelska, "make up for lost time".

Och detta gjorde de också på fullt allvar. Så snart solen gått ner började de på, och snart kunde man höra deras vilda tjut och hesa skratt åt alla håll. Det lät understundom som om vilda orkaner gått fram öfver nejden och detta intryck stärktes, då man dagen derpå fick se den vildaste oreda åt alla håll.

Nu hade emellertid denna natt redan blifvit känd såsom allhelgondagsafton, eller "Hallowe'en", såsom den kallades i Skottland, och det var först genom de onda andarnes larmande, som denna åt heliga betraktelser särskildt egnade afton förvandlades till en riktig afgrundsfest.

Så småningom försvann dock vidskepelsen, och man började anse alltsammans för en barnslig saga, en lek af inbillningen. Men i samma mån som de onde andarne försvunno, så att säga, så åtog sig ungdomen att spela deras roll genom att under natten föra så mycket oväsen och ställa till så mycken oreda som de möjligtvis kunde. Denna sed har fortplantats intill våra dagar och det ser icke ut som om den snart skulle kunna utrotas.

Canada-nyheter.

Det stora Doukobortåget. Sedan alla försök att få manfolket bland den vandrande doukobormassan att ändra åsikter och återvända till sina byar samt afstå från sina åsikter att omvända den öfriga världen, bröt skaran på fredagen upp från Yorkton. Under söndagen gingo de öfver gränsen in i Manitoba. Kvinnor och barn samt orkeslösa kvarstannade i Yorkton, där de omhändertogs af immigrationsmyndigheterna. På fyra dagar vägrade dessa människor att intaga någon vidare föda, men måste de äfven gifva vika för magens kraf samt äta med god aptit. 500 limpor sandas hvarje dag från Winnipeg och andra platser. Biträdda af tolkar och ett femtiotal af de sansade doukoborerna har Mr. Speer lyckats ordna så, att de i Yorkton varande doukoborerna kunna hemsändas till sina byar, hvilka äro väl försedda med födoämnen samt kreatur. Det första kolonisttåget afgick i går till Svan River, där de komma att omhändertagas af de kvarvarande settlarne.

Männen, som fortsatte sin väg österut, utgjorde vid pass 600. En mycket sorglig anblick föreledde dessa. En del gingo barfota eller barhufvade, knaprande på råa rotfrukter, som farmarena under vägen gåfvo dem, andra gnolade på psalmer. I spetsen gick en af deras villoandar, som kallar sig Johannes Döparen. De marschera 20 mil om dagen, och hålla de denna fart böra de vara i Winnipeg omkring den 16. En och annan deserterar, men deras plats fyllas af nyomvända. Den enda förhoppning att kunna afbryta deras marsch är vinterkylan, att försöka något annat är ej lönt. I Yorkton, där man gjorde ett försök att rensa gatan veko de ej ur fläcken, utan ropade: "Skjut, skjut, vi dö lika gerna nu som någon annan gång". Eller: "Vi följa Jesus, vi hafva försakat allt för hans skull. Han skall beskydda oss, och om vi skola dö, ja då äro vi färdiga att dö för honom". De äro alla försedda med pänningar, utom den stora gemensamma kassan på $20,000, som de lämnade kvar i Yorkton. De förklara att om de ej se Jesus innan de komma till Winnipeg, skola de hålla på ännu ett år.

Beridna poliskonstaplar följa i deras spår för att upprätthålla ordning samt taga vara på de sjuka. Likaledes vakta konstaplarne de öfvergifna byarne.

Calgary & Edmonton-banan kommer ej att arrenderas på nytt af P. C. R. när hyrestiden utlöper.

Tobaksskörden i Ontario kommer att blifva vinstgifvande i år. Man beräknar inköpspriset till 12 cts pr pds.

Betsockerskörden i Ontario har utfallit gynsamt. 4 sockerfabriker äro under anläggning.

Homesteadstagare måste uppmärksamma att anmälan skall göras å distriktets kontor, och att Winnipeg landkontor endast omfattar Winnipegdistriktet.

C. P. R. land går åt, som smör i solsken, oaktadt priserna höjts till $5.00, säger Edmonton Bullentin. Landet i Vermilliondistriktet röner i synnerhet stor efterfrågan.

Ny fabrik vid Keewatin skall komma att inom kort uppföras, heter det. Den skall säga slipers för C. P. R.

$1,347,000 utgjorde veckoinkomsterna för C. P. R. under veckan som slutade den 31 okt. Bansystemet omfattar nu 1,638 mil.

Äfven postverket gifver öfverskott. Generalpostdirektören kunde härom dagen meddela, att detta statsverk äfven kan gifva öfverskott. Under sista året af toryregeringen utgjorde förtjensten $800,000. Trots att portot sänkts till 2 cents. Detta är i sanning ett utmärkt resultat af det arbete Mr. Murlock utfört.

Efterklämda. De oärliga spårvagnskonduktörerna i Toronto hafva fått ganska stränga straff. Två hafva dömts till två års straffarbete, medan andra fått domar, som växlat mellan 6 månader och ett år.

Svinen i Canada äro ej i proportion till efterfrågan detta år. Svinafveln synes därför vara betydligt förbesedd i detta "bacon" och 'ham' ätande land.

Rat Portage. Bättre dagar synes vara förestående för grufdriften å Lake of the Woods. Visserligen ligga Sultana och Black Eagle tysta, men många andra immutningar hafva begynt bearbetas, sedan spekulationsmanien gått öfver. Man har utsikt att flera goda grufvor skola komma att uppdrifvas.

Dömd mördare. Mördaren Labelle i Dawson City, har efter tem dagars rättegång förklarats skyldig till mord, och dömdes att hängas den 10 jan. Juryn var ute 3½ timme innan den enades om utslaget.

Mr Marconi, den trådlösa telegrafiens uppfinnare, anlände i förra veckan till Canada ombord på den italienska kryssaren Carlo Alberta. Han skall nu göra försök vid sin telegrat station å Cape Breton med trådlös telegrafi öfver Atlanten. Man torde när som helst kunna vänta hans meddelande om det första telegrammet. Detta torde blifva en af det nya århundradets första märkligaste triumf.

En sorglig händelse berättas från Fairview, där en hotell brand nyligen ägde rum. Postmästare Love å platsen blef under räddnings försöken af hotelles gäster lifsfarligt bränd. Medan han ligger på sjukbädden upptäcktes, att hans postkassa blifvit bestulen $1100. Tjufven, som var hans biträde, upptäcktes och erkände, och $400.00 återställdes. Men de olyckor, som Love fått genomgå invärkade emellertid så på hans förstånd, att han blifvit tokig.

Tjugu år sedan vid denna tid kosta kol $15.00 per ton och ved $10.00 per cord.

En trust, som gick till sin undergång är skohandlarnes. En del af fabrikanterna anse nämligen att Canada ej är något för en sådan trust. Ändå en tröst!

Rykten om ministerförändringar i Roblins kabinett hålla i sig. Dr Roche. M. P. den konservativa ledamoten för Marquette, nämnes som finansministerns efterträdare. Dr. Roche anses vara den bästa konservativa representanten från västern, hvadan hans inträde i Roblin kabinettet skulle otvifvelaktigt stärka detsamma. Men antagligen vill doktorn ej öfvergifva federalpolitiken för provinspolitiken med dess osäkra framtid.

Bygg lador för spannmålen är det upprop, som nu ställes till farmaren från skilda håll. Afkastningen af jordbruket har på senare tiden antagit ett sådant omfång, att det ej är lönt att fordraatt provinsen med sina nuvarande banor skall vara i stånd att utföra hela skörden på två månader, såsom farmarena begära. Det är visserligen sorgligt att se, att många måste lägga upp sin säd vid stations plattformerna och där ligga utsatt för väder och vind, men hädanefter torde farmaren börja inse, att uthusen äro lika viktiga som boningshuset, och ett "granary" lika nödvändigt som en fäbod. Transportförmågan är nämligen ej blott otillräcklig här i västern. Den är otillräcklig äfven vid utskeppningshamnarne. Fartygen räcka ej häller till. Landtmännen böra därför taga itu med att söka lösa problemet själf, att de kunna förvara sin säd under eget tak utan att behöfva slås om utrymmet i elevatorerna eller fraktvagnarne.

Nordbor i Canada.

Landsmännen i Calgary. I "Calgary Daily Herald" för den 28 oktober läses en beskrifning öfver särdeles lyckad fest, som var anordnad af därvarande svenska lutherska församling, med ändamål att skaffa pänningar för inköp af en orgel. 150 personer voro närvarande, och en god summa realiserades. Som ordförande presidera Mr J. J. Young, M. L. A., hvilken i ett kort tal uttryckte sig särdeles berömmande om svenskarne, hvilkas goda karaktärsdrag har under sin 20-åriga vistelse i Nordvästern, har lärt sig att värdera högt. Mr Haskin ägnade en vältalig runa åt Martin Luther, samt hade bott bland svenskar hela sitt lif, ty de äro liksom havets sand, de finnas öfverallt. Programmet hade följande utseende:

1. Sv. psalm 304.
2. Bibelläsning och bön.
3. Tal af ordföranden.
4. Deklam. af Mr Haskins, Jr.
5. Tal af pastor P. Almgren.
6. Sång af kvartetten.
7. Deklam. af Mrs McLaren.
8. Violin och orgel trio af Mrs McLaren, Mr och Miss Stovert.
9. Solo "The Gates of Paradise", af Mr Borvett.
10. Cornett solo af John Fors.
11. Sång af kören.
12. Duet på bas-tuba och kornett af bröderna Fors.
13. Sång af Mrs McLaren, Mr och Miss Stovert.
14. Tal på svenska och engelska af Mr N. Nilson.
15. Violinsolo af Mr Helinström.
16. Tal på svenska och engelska af Mr Berg.
17. Tal af Mr Haskin.

Programmet afslöts med afsjungandet af folksången. På detta långa och omväxlande program följde sedan kaffe och cake, hvilket visar, att fästens kommitterade hade arrangeradt att gifva en rundlig valuta för inträdesafgiften.

Af fästen kan man draga den glädjande slutsatsen att landsmännens antal i Calgary ökas. Det är flera år sedan den lutherska församlingen köpte sig en kyrka, och de betjänas nu regelbundet af pastor P. Almgren i Wetaskiwin. Med det väldiga fält han har på sin lott är det synnerligen nödvändigt att han får några medhjälpare till. Äro landsmännen eniga och drifvas af en rätt anda borde *en* pastor kunna bosätta sig permanent i Calgary.

Utlandskanyheter.

Förenta Staterna. Republikanerna segrade i de under tisdagen hållna kongressvalen ehuru majoriteten ej synes vidare stor. I Minnesota återvaldes Van Sant till guvernör, men John Lind, som stod på demokraternas lista, segrade, trots den stora republikanska majoritet, som upprullades öfver allt i staten. Denna seger innebär en stor komplimang till vår illustre landsman.

— Från New York meddelas en gräslig händelse, som inträffade på aftonen af valdagen. En massa fyrverkeripjäser exploderade på Madison Square, hvarvid 12 personer dödades och ett hundratal skadades.